

Informacja o postanowieniach ogólnych warunków ubezpieczenia
zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej
(DZ. U. 2015 r., poz. 1844)

Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca
Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub wartość wykupu ubezpieczenia	§1 ust. 2-4; §3; § 5; § 6; § 9; § 10; § 13 ust. 1 i ust. 2; § 14; § 15; § 16; § 17; § 18 ust. 1; z uwzględnieniem definicji zawartych w § 2 OWU
Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia	§1 ust. 4; § 3; § 4; § 5; § 6; §7; § 8, § 9; § 10; § 13 ust. 4 i ust 6; § 14 ust. 2; § 15; z uwzględnieniem definicji zawartych w § 2 OWU

Spis treści

Postanowienia ogólne	1
Definicje ogólne.....	1
Przedmiot i zakres ubezpieczenia.....	3
Wyłączenia odpowiedzialności.....	3
Umowa ubezpieczenia	4
Początek i koniec odpowiedzialności	4
Odstąpienie od umowy ubezpieczenia.....	5
Wypowiedzenie umowy ubezpieczenia	5
Wygaśnięcie stosunku ubezpieczenia	5
Suma gwarancyjna	6
Składka ubezpieczeniowa.....	6
Obowiązki Ubezpieczającego	6
Postępowanie w przypadku wystąpienia kosztów wykonania zastępczego.....	7
Ustalenie wysokości odszkodowania	7
Wypłata odszkodowania	7
Roszczenia regresowe	8
Postanowienia końcowe	9

Postanowienia ogólne

§ 1

1. Niniejsze Ogólne warunki ubezpieczenia kosztów wykonania zastępczego w związku ze zbieraniem i przetwarzaniem odpadów, zwane dalej OWU, mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych między TUZ Ubezpieczenia Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna (dawniej TUZ Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych) z siedzibą w Warszawie, ul. Domaniewska 41, 02-672 Warszawa, wpisanym do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0001190962, zwane dalej „TUZ Ubezpieczenia”, a posiadaczami odpadów w rozumieniu ustawy o odpadach, zobowiązanymi do uzyskania pozwolenia na zbieranie lub przetwarzanie odpadów.
2. Umowa ubezpieczenia może zostać zawarta na cudzy rachunek (na rachunek Ubezpieczonego), w takim przypadku postanowienia OWU stosuje się odpowiednio

do Ubezpieczonego. Ubezpieczający zobowiązany jest do zapłacenia składki.

3. Za porozumieniem stron do umowy ubezpieczenia mogą być wprowadzone postanowienia dodatkowe lub odmienne od ustalonych w niniejszych OWU, jednakże wszelkie postanowienia dodatkowe lub odmienne od ustalonych w niniejszych OWU oraz wszelkie zmiany zawartej już umowy ubezpieczenia muszą być sporządzone na piśmie pod rygorem nieważności.
4. W sprawach nieuregulowanych w niniejszych OWU do umowy ubezpieczenia mają zastosowanie właściwe przepisy prawa polskiego, a w szczególności przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny, ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach oraz ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie.

Definicje ogólne

§ 2

W rozumieniu niniejszych OWU za:

- 1) **emisję** uważa się niekontrolowane wprowadzenie bezpośrednio lub pośrednio w wyniku działalności człowieka, do powietrza, wody, gleby lub ziemi:
 - a) substancji oraz ich mieszanin lub roztworów,
 - b) energii, takich jak ciepło, hałas, wibracje lub pola elektromagnetyczne,
 - c) organizmów lub mikroorganizmów;
- 2) **franszyzę redukcyjną** uważa się ustaloną w umowie ubezpieczenia wartość kwotową lub procentową, o jaką będzie pomniejszane każde odszkodowanie;
- 3) **koszty wykonania zastępczego** uważa się powstałe w postępowaniu egzekucyjnym w administracji, w wyniku wykonania zastępczego obowiązków nałożonych na posiadacza odpadów przez uprawniony organ, koszty:
 - a) usunięcia odpadów,
 - b) zagospodarowania odpadów, łącznie z odpadami stanowiącymi pozostałości akcji gaśniczej,
 - c) usunięcia szkód w środowisku,w zakresie objętym umową ubezpieczenia.
- 4) **osoby trzecie** uważa się każdą osobę niebędącą Ubezpieczającym lub Ubezpieczonym;
- 5) **posiadacza odpadów** uważa się wytwórcę odpadów lub osobę fizyczną, osobę prawną oraz jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej będące w posiadaniu odpadów; domniemywa się, że władający powierzchnią ziemi jest posiadaczem odpadów znajdujących się na nieruchomości;
- 6) **wytwórcę odpadów** uważa się każdego, którego działalność lub bytowanie powoduje powstawanie odpadów (pierwotny wytwórca odpadów), oraz każdego, kto przeprowadza wstępną obróbkę, mieszanie lub inne działania powodujące zmianę charakteru lub składu tych odpadów; wytwórcą odpadów powstających w wyniku świadczenia usług w zakresie budowy, rozbiórki, remontu obiektów, czyszczenia zbiorników lub urządzeń oraz sprzątnięcia, konserwacji i napraw jest podmiot, który świadczy usługę, chyba że umowa o świadczenie usługi stanowi inaczej;
- 7) **szkodę na osobie** uważa się śmierć, uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia, w tym także utracone korzyści;
- 8) **szkodę w środowisku** uważa się negatywną, mierzalną zmianę stanu lub funkcji elementów przyrodniczych, ocenioną w stosunku do stanu początkowego, która została spowodowana bezpośrednio lub pośrednio przez działalność prowadzoną przez Ubezpieczonego korzystającego ze środowiska:
 - a) w gatunkach chronionych lub chronionych siedliskach przyrodniczych, mającą znaczący negatywny wpływ na osiągnięcie lub utrzymanie właściwego stanu ochrony tych gatunków lub siedlisk przyrodniczych, z tym że szkoda w gatunkach chronionych lub chronionych siedliskach nie obejmuje uprzednio zidentyfikowanego negatywnego wpływu, wynikającego z działania podmiotu korzystającego ze środowiska zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa,
- b) w wodach, mającą znaczący wpływ na potencjał ekologiczny, stan ekologiczny, chemiczny i ilościowy wód lub stan środowiska wód morskich, o których mowa w obowiązujących przepisach prawa,
- c) w powierzchni ziemi, przez co rozumie się zanieczyszczenie gleby lub ziemi, w tym w szczególności zanieczyszczenie mogące stanowić zagrożenie dla zdrowia ludzi, w rozumieniu ustawy o szkodach w środowisku; w każdym przypadku, gdy w niniejszych OWU mowa jest o szkodzie w środowisku należy przez to rozumieć także negatywne skutki w środowisku wskazane w ustawie o odpadach;
- 9) **ustawę o odpadach** uważa się ustawę z dnia 14 grudnia 2012 roku o odpadach (Dz.U. z 2019 r. poz. 701);
- 10) **ustawę o szkodach w środowisku** uważa się ustawę z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. z 2007 r. Nr 75 poz. 493 z późn. zm.);
- 11) **wypadek ubezpieczeniowy** uważa się wydanie w okresie ubezpieczenia ostatecznej decyzji właściwego organu prowadzącego egzekucję o przeznaczeniu środków z zabezpieczenia roszczeń ustanowionego na pokrycie kosztów wykonania zastępczego, na podstawie art. 48 a ust. 17 ustawy o odpadach, w związku z niewykonaniem obowiązków nałożonych na Ubezpieczonego wynikających z:
 - a) decyzji wydanej w trybie art. 47 ust. 2 ustawy o odpadach oraz wynikającego z niej obowiązku do usunięcia odpadów i szkód w środowisku, w ramach prowadzonej działalności objętej tym zezwoleniem, o którym mowa w art. 47 ust. 5 ustawy o odpadach, lub
 - b) decyzji nakazującej posiadaczowi odpadów usunięcie odpadów z miejsca nieprzeznaczonego do ich składowania lub magazynowania w trybie art. 26 ust. 2 ustawy o odpadach,pod warunkiem, że w okresie ubezpieczenia lub w okresie dodatkowym Ubezpieczony lub Uprawniony zgłosił TUZ Ubezpieczenia fakt wydania przez właściwy organ wymienionej wyżej decyzji;
- 12) **okres dodatkowy** uważa się dodatkowy okres na zgłoszenie TUZ Ubezpieczenia zajścia wypadku ubezpieczeniowego zaistniałego w okresie ubezpieczenia, trwający 60 dni bezpośrednio następujących po zakończeniu okresu ubezpieczenia;
- 13) **Ubezpieczającego** uważa się osobę fizyczną, osobę prawną lub inną jednostkę organizacyjną nie posiadającą osobowości prawnej, prowadzącą we własnym imieniu działalność gospodarczą lub

- zawodową (przedsiębiorca), zawierającą umowę ubezpieczenia i zobowiązaną do zapłacenia składki;
- 14) **Ubezpieczonego** uważa się posiadacza odpadów wskazanego w dokumencie ubezpieczenia (polisie), który jest objęty ochroną ubezpieczeniową;
- 15) **Klienta** uważa się:
- a) osobę prawną,
 - b) spółkę nieposiadającą osobowości prawnej,
 - c) osobę fizyczną będącą Ubezpieczającym, Ubezpieczonym, uposażonym lub uprawionym z umowy ubezpieczenia;
- 16) **Reklamację** uważa się wystąpienie skierowane do TUZ Ubezpieczenia przez Klienta, w którym Klient zgłasza zastrzeżenia dotyczące usług świadczonych przez TUZ Ubezpieczenia;
- 17) **Skargę** uważa się wystąpienie skierowane przez Klienta, z wyłączeniem spraw objętych zakresem podmiotowym i przedmiotowym zarezerwowanym dla Reklamacji, dotyczące zaniedbań, uchybień czy też nienależytego wykonania obowiązków przez jednostki organizacyjne TUZ Ubezpieczenia lub agentów ubezpieczeniowych, z którymi współpracuje TUZ Ubezpieczenia;
- 18) **Uprawnionego** uważa się właściwy organ administracji prowadzący egzekucję poniesionych kosztów wykonania zastępczego, o którym mowa w art. 48 a ust. 17 ustawy o odpadach.
- 2) koszty wykonania zastępczego powstałe w wyniku działań podjętych przez właściwy organ w ramach wykonania zastępczego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
4. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje wypadki ubezpieczeniowe wynikłe z uchybień, których Ubezpieczający dopuścił się w okresie do 3 lat poprzedzających początek okresu ubezpieczenia wskazany w umowie ubezpieczenia (data retroaktywna). Przez uchybienia, o których mowa w zdaniu poprzednim należy rozumieć działanie lub zaniechanie Ubezpieczającego skutkujące wydaniem ostatecznej decyzji wskazanej w § 3 ust. 1 pkt 1) lub pkt 2) OWU.
5. W razie wątpliwości co do chwili zaistnienia uchybienia, o którym mowa w ust. 4 powyżej, przyjmuje się datę wydania po raz pierwszy przez właściwy organ:
- 1) ostatecznej decyzji o wymierzeniu Ubezpieczającemu administracyjnej kary pieniężnej za naruszenie polegające na gospodarowaniu odpadami niezgodnie z posiadanym zezwoleniem na zbieranie odpadów lub zezwoleniem na przetwarzanie odpadów,
 - 2) ostatecznej decyzji o wstrzymaniu działalności posiadacza odpadów w trybie art. 32 ust. 1a lub 1b ustawy o odpadach,
 - 3) ostatecznej decyzji nakładającej na Ubezpieczającego administracyjną karę pieniężną za zbieranie odpadów, przetwarzanie odpadów lub transport odpadów bez wymaganego zezwolenia.
6. Na warunkach wskazanych w niniejszych OWU, do wydania ostatecznej decyzji o zwrocie polisy ubezpieczeniowej w razie wystąpienia negatywnych skutków w środowisku lub szkód w środowisku, powstałych w wyniku niewywiązania się przez Ubezpieczonego z obowiązków określonych w ustawie o odpadach, w tym obowiązków wynikających z posiadanego zezwolenia na zbieranie odpadów lub zezwolenia na przetwarzanie odpadów, lub konieczności usunięcia odpadów z miejsca nieprzeznaczonego do ich magazynowania lub składowania TUZ Ubezpieczenia w dowolnym czasie, o ile wypadek ubezpieczeniowy miał miejsce w okresie ubezpieczenia, ureguluje zobowiązania na rzecz organu prowadzącego egzekucję tych obowiązków.

Przedmiot i zakres ubezpieczenia

§ 3

1. Ochroną ubezpieczeniową objęte jest ryzyko konieczności poniesienia kosztów wykonania zastępczego, w rozumieniu niniejszych OWU, w związku z niewykonaniem obowiązków nałożonych na Ubezpieczonego wynikających z decyzji:
- 1) wydanej w trybie art. 47 ust. 2 ustawy o odpadach to jest wynikającego z niej obowiązku, do usunięcia odpadów i szkód w środowisku, w ramach prowadzonej działalności objętej zezwoleniem, o którym mowa w art. 47 ust. 5 ustawy o odpadach,
 - 2) nakazującej posiadaczowi odpadów usunięcie odpadów z miejsca nieprzeznaczonego do ich składowania lub magazynowania w trybie art. 26 ust. 2 ustawy o odpadach.
2. Na podstawie niniejszych OWU TUZ Ubezpieczenia obejmuje ochroną ubezpieczeniową ryzyko konieczności poniesienia kosztów wykonania zastępczego, w związku z zajściem wypadku ubezpieczeniowego zaistniałego w okresie ubezpieczenia, pod warunkiem, że Ubezpieczony lub Uprawniony w okresie ubezpieczenia lub w okresie dodatkowym zgłosił TUZ Ubezpieczenia fakt wydania przez właściwy organ decyzji o przeznaczeniu środków z zabezpieczenia roszczeń ustanowionego na pokrycie kosztów wykonania zastępczego.
3. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje wyłącznie:
- 1) ubezpieczonych prowadzących działalność polegającą na zbieraniu lub przetwarzaniu odpadów na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, oraz

Wyłączenia odpowiedzialności

§ 4

1. TUZ Ubezpieczenia nie ponosi odpowiedzialności z tytułu roszczeń o pokrycie kosztów wykonania zastępczego w związku z/ze :
- 1) składowaniem, zbieraniem lub przetwarzaniem azbestu oraz substancji lub wyrobów zawierających azbest;
 - 2) eksploatacją obiektów jądrowych w rozumieniu ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. Prawo atomowe;
 - 3) składowaniem, zbieraniem lub przetwarzaniem odpadów promieniotwórczych;
 - 4) emisją gazów lub pyłów wprowadzanych do atmosfery;

- 5) składowaniem, zbieraniem lub przetwarzaniem materiałów wybuchowych wycofanych z użytku;
 - 6) emisją wirusów, bakterii lub grzybów;
 - 7) składowaniem, zbieraniem lub przetwarzaniem odpadów obojętnych i innych odpadów, substancji oraz ich mieszanin lub roztworów, organizmów, do których nie stosuje się ustawy o odpadach;
 - 8) prowadzeniem składowiska odpadów w rozumieniu ustawy o odpadach;
 - 9) składowaniem, zbieraniem lub przetwarzaniem produktów zmodyfikowanych genetycznie, wynikające z użycia lub uwolnienia GMO;
2. TUZ Ubezpieczenia nie ponosi ponadto odpowiedzialności z tytułu roszczeń o pokrycie kosztów wykonania zastępczego w związku z wystąpieniem:
- 1) szkody w środowisku wynikłej na skutek zmiany położenia lub stanu wody gruntowej lub jej właściwości przepływowych;
 - 2) w związku z wystąpieniem szkód, za powstanie których odpowiedzialność jest uregulowana w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawie geologicznym i górniczym lub wynikające z ruchu zakładu górniczego;
 - 3) szkód spowodowanych przez wojnę, zbrojną inwazję, stan wyjątkowy i inne działania wojenne, bez względu na to czy zostały formalnie wypowiedziane, wojnę domową, niepokoje społeczne, rewolucję, powstanie lub zbrojne przejęcie władzy albo działania terrorystyczne;
 - 4) katastrofy naturalnej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej;
 - 5) szkód w środowisku wynikających z historycznego zanieczyszczenia powierzchni ziemi w rozumieniu ustawy o szkodach w środowisku;
 - 6) szkód w środowisku powstałych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
3. TUZ Ubezpieczenia nie ponosi odpowiedzialności za koszty wykonania zastępczego poniesione poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
4. Ponadto ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje:
- 1) roszczeń o naprawienie szkód na osobie lub roszczeń o odszkodowanie w związku z utratą możliwości korzystania z rzeczy przez osobę trzecią lub utraty wartości rzeczy należącej do osoby trzeciej;
 - 2) roszczeń związanych z rekompensatą strat moralnych, uciążliwości wynikających z emisji w tym będących następstwem uciążliwości zapachowych;
 - 3) roszczeń pomiędzy Ubezpieczonymi na podstawie tej samej umowy ubezpieczenia;
 - 4) roszczeń o naprawienie szkód, za które Ubezpieczony jest odpowiedzialny wskutek umownego przejęcia lub rozszerzenia odpowiedzialności własnej ponad wynikającą z przepisów prawa;
 - 5) roszczeń o naprawienie szkód w przedmiocie wykonanej pracy lub usług;
 - 6) roszczeń o wykonanie umów;
 - 7) roszczeń wynikających z przepisów o rękojmi, niezgodności towaru z umową i gwarancji jakości;
 - 8) roszczeń o pokrycie kosztów wykonania zastępczego, jeżeli Ubezpieczony w chwili zawarcia umowy ubezpieczenia nie posiadał lub nie ubiegał się o wydanie zezwolenia właściwego organu administracji państwowej na zbieranie lub zezwolenia na przetwarzanie odpadów;
 - 9) kosztów kompensacji przyrodniczej w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
 - 10) roszczeń o zapłatę kar umownych, rekompensat, grzywien, nawiązek, kosztów sądowych, podatków, opłat manipulacyjnych oraz innych kar i opłat administracyjnych niebędących kosztami wykonania zastępczego, a także kar i odszkodowań o charakterze karnym.

Umowa ubezpieczenia

§ 5

1. Umowę ubezpieczenia zawiera się na podstawie pisemnego wniosku Ubezpieczającego, który stanowi integralną część umowy ubezpieczenia. Wniosek powinien zawierać wszystkie znane Ubezpieczającemu okoliczności, o które TUZ Ubezpieczenia zapytywał przez zawarciem umowy ubezpieczenia.
2. TUZ Ubezpieczenia może uzależnić zawarcie umowy ubezpieczenia od oceny informacji podanych we wniosku o ubezpieczenie oraz od dodatkowych informacji mających wpływ na ocenę ryzyka, o które zapyta Ubezpieczającego.
3. Przez akceptację umowy ubezpieczenia zawartej na podstawie niniejszych OWU Ubezpieczający potwierdza, że oświadczenia zawarte we wniosku są zgodne z prawdą i kompletne oraz potwierdza, że TUZ Ubezpieczenia wystawił polisę zgodnie z wyżej wymienionymi oświadczeniami.
4. Jeżeli wniosek nie zawiera wszystkich danych określonych w ust. 2 lub został sporządzony wadliwie lub niezgodnie z niniejszymi OWU, Ubezpieczający powinien na pisemne wezwanie TUZ Ubezpieczenia odpowiednio go uzupełnić lub sporządzić nowy wniosek w terminie 14 dni od daty otrzymania pisma.
5. Zawarcie umowy ubezpieczenia TUZ Ubezpieczenia potwierdza się dokumentem ubezpieczenia (polisą).

Początek i koniec odpowiedzialności

§ 6

1. Okres ubezpieczenia oznacza się w umowie ubezpieczenia.
2. Za początek okresu ubezpieczenia uważa się datę uzgodnioną przez strony umowy ubezpieczenia.
3. Okres ubezpieczenia trwa 12 miesięcy, chyba że umowę ubezpieczenia zawarto na okres krótszy.
4. Jeżeli nie umówiono się inaczej, odpowiedzialność TUZ Ubezpieczenia rozpoczyna się od dnia następującego po zawarciu umowy ubezpieczenia, nie wcześniej jednak niż od dnia następnego po zapłaceniu składki lub jej pierwszej raty, z zastrzeżeniem ust. 5 i 6 niniejszego paragrafu.
5. Jeżeli w umowie ubezpieczenia określono termin zapłaty składki lub jej pierwszej raty przypadający po dniu, w którym rozpoczyna się oznaczony w umowie

ubezpieczenia okres ubezpieczenia, odpowiedzialność TUZ Ubezpieczenia rozpoczyna się od dnia oznaczonego w umowie ubezpieczenia jako początek okresu ubezpieczenia.

6. Jeżeli TUZ Ubezpieczenia ponosi odpowiedzialność jeszcze przed zapłaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie została zapłacona w terminie, TUZ Ubezpieczenia może wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym i żądać zapłaty składki za okres, przez który ponosiło odpowiedzialność. W braku wypowiedzenia umowy wygasa ona z końcem okresu, za który przypadła niezapłacona składka.
7. W razie opłacania składki w ratach, niezapłacenie we wskazanym w dokumencie ubezpieczenia terminie kolejnej raty składki powoduje ustanie odpowiedzialności TUZ Ubezpieczenia, o ile po upływie terminu TUZ Ubezpieczenia wezwało Ubezpieczającego do zapłaty raty składki z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania spowoduje ustanie odpowiedzialności.
8. Odpowiedzialność TUZ Ubezpieczenia kończy się z chwilą wygaśnięcia umowy ubezpieczenia.

Odstąpienie od umowy ubezpieczenia

§ 7

Jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy, Ubezpieczający ma prawo odstąpienia od umowy ubezpieczenia w terminie 30 dni, a w przypadku gdy Ubezpieczający jest przedsiębiorcą – w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy. Jeżeli najpóźniej w chwili zawarcia umowy ubezpieczenia TUZ Ubezpieczenia nie poinformował ubezpieczającego będącego konsumentem o prawie odstąpienia od umowy, termin 30 dni biegnie od dnia, w którym Ubezpieczający będący konsumentem dowiedział się o tym prawie. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zapłacenia składki za okres, w jakim ubezpieczyciel udzielał ochrony ubezpieczeniowej.

Wypowiedzenie umowy ubezpieczenia

§ 8

1. Ubezpieczający, jak i TUZ Ubezpieczenia może wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym w terminie 14 dni od otrzymania od drugiej strony żądania zmiany wysokości składki na skutek ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa powstania wypadku ubezpieczeniowego.
2. TUZ Ubezpieczenia ma prawo wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym w przypadkach wskazanych w ustawie, a także w przypadku zaistnienia ważnych powodów określonych w niniejszym OWU lub w umowie ubezpieczenia.
3. Za ważny powód uznaje się:
 - 1) prowadzenie w okresie ubezpieczenia działalności polegającej na zbieraniu lub przetwarzaniu odpadów bez wymaganego prawem zezwolenia; nie dotyczy to sytuacji cofnięcia zezwolenia przez właściwy organ w okresie ubezpieczenia;
 - 2) zatajenie przez Ubezpieczającego lub podanie nieprawdziwych informacji, o które zapytywał TUZ

Ubezpieczenia we wniosku o ubezpieczenia oraz innych dokumentach przed zawarciem umowy ubezpieczenia dotyczących:

- a) wystąpienia w okresie 5 lat poprzedzających zawarcie z TUZ Ubezpieczenia umowy ubezpieczenia negatywnych skutków w środowisku lub szkody w środowisku w związku z prowadzoną przez Ubezpieczającego działalnością;
- b) otrzymania przez Ubezpieczonego, w okresie 5 lat poprzedzających zawarcie z TUZ Ubezpieczenia umowy ubezpieczenia, decyzji właściwego organu o cofnięciu zezwolenia w trybie art. 47 ust. 2 ustawy o odpadach lub decyzję o nakazie usunięcia odpadów przez posiadacza odpadów z miejsca nieprzeznaczonego do ich składowania lub magazynowania w trybie art. 26.ust. 2 ustawy o odpadach w związku z prowadzoną przez Ubezpieczającego działalnością;
- c) wszczęcia, w okresie 5 lat poprzedzających zawarcie z TUZ Ubezpieczenia umowy ubezpieczenia, w stosunku do Ubezpieczonego przez właściwy organ postępowania egzekucyjnego w administracji w związku z prowadzoną przez Ubezpieczającego działalnością;
- d) wydania przez właściwy organ, w okresie 5 lat poprzedzających zawarcie umowy ubezpieczenia z TUZ Ubezpieczenia ostatecznej decyzji o wstrzymaniu działalności posiadacza odpadów na podstawie art. 32 ust. 1a lub ust. 1b ustawy o odpadach;
- e) wydania przez właściwy organ, w okresie 5 lat poprzedzających zawarcie umowy ubezpieczenia z TUZ Ubezpieczenia ostatecznej decyzji nakładającej administracyjną karę pieniężną za zbieranie odpadów, przetwarzanie odpadów lub transport odpadów bez wymaganego prawem zezwolenia,

które to okoliczności miały taki wpływ na ocenę ryzyka ubezpieczeniowego, że gdyby były one znane TUZ Ubezpieczenia przed zawarciem umowy ubezpieczenia, to na podstawie niniejszych OWU umowa ubezpieczenia nie zostałaby zawarta.

Wygaśnięcie stosunku ubezpieczenia

§ 9

Ochrona ubezpieczeniowa wygasa:

- 1) z upływem ostatniego dnia okresu ubezpieczenia, na jaki została zawarta umowa ubezpieczenia;
- 2) z dniem odstąpienia od umowy ubezpieczenia na podstawie § 7 niniejszych OWU;
- 3) z dniem wypowiedzenia umowy ubezpieczenia na podstawie § 8 niniejszych OWU;
- 4) z dniem wypowiedzenia przez TUZ Ubezpieczenia umowy ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym lub z upływem okresu, za który przypadła niezapłacona składka lub jej pierwsza rata, zgodnie z § 6 ust. 6 niniejszych OWU;

- 5) z upływem 7 dni, licząc od daty otrzymania przez Ubezpieczającego wezwania do zapłacenia zaległej raty składki, o którym mowa w § 6 ust. 7 niniejszych OWU;
- 6) z chwilą wyczerpania się sumy gwarancyjnej;
- 7) z dniem wskazanym w ostatecznej decyzji właściwego organu o zwrocie zabezpieczenia roszczeń w formie polisy ubezpieczeniowej.

Suma gwarancyjna § 10

1. Określona w umowie ubezpieczenia suma gwarancyjna stanowi górną granicę odpowiedzialności TUZ Ubezpieczenia.
2. Suma gwarancyjna ulega pomniejszeniu o wartość każdego wypłaconego odszkodowania (zasada wyczerpania sumy gwarancyjnej).

Składka ubezpieczeniowa § 11

1. Składkę oblicza się za czas trwania odpowiedzialności TUZ Ubezpieczenia na podstawie indywidualnej oceny ryzyka.
2. Wysokość i termin zapłaty składki określa się w umowie ubezpieczenia.
3. Składka może być rozłożona na raty. Wysokość oraz terminy zapłaty pierwszej i kolejnych rat określa się w umowie ubezpieczenia.
4. Zapłaty składki lub jej pierwszej raty Ubezpieczający dokonuje w chwili zawarcia umowy ubezpieczenia, chyba że umówiono się inaczej.
5. Jeżeli zapłata dokonywana jest w formie przelewu bankowego lub przekazu pocztowego, za dzień zapłaty uważa się dzień zlecenia zapłaty w banku lub w urzędzie pocztowym na właściwy rachunek TUZ Ubezpieczenia, pod warunkiem, że na rachunku Ubezpieczającego były zgromadzone wystarczające środki, w odmiennym przypadku za dzień zapłaty uważa się dzień uznania rachunku TUZ Ubezpieczenia odpowiednią kwotą.
6. Za zapłatę składki lub raty składki nie uważa się zapłaty kwoty niższej od wskazanej w umowie ubezpieczenia.
7. W razie ujawnienia okoliczności pociągającej za sobą istotne zwiększenie prawdopodobieństwa powstania wypadku ubezpieczeniowego, TUZ Ubezpieczenia może odpowiednio zwiększyć składkę, poczynając od chwili, gdy zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W takim przypadku TUZ Ubezpieczenia wezwie Ubezpieczającego do zapłaty podwyższonej składki.
8. W przypadku wygaśnięcia stosunku ubezpieczenia przed upływem okresu na jaki została zawarta umowa ubezpieczenia, Ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.
9. Roszczenie o zapłatę składki przysługuje TUZ Ubezpieczenia wyłącznie przeciwko Ubezpieczającemu.
10. Wysokość składki za ubezpieczenie uzależniona jest w szczególności od: okresu ubezpieczenia, wysokości sumy gwarancyjnej, wysokości franszyzy redukcyjnej, rodzaju prowadzonej działalności gospodarczej oraz przebiegu ubezpieczeń w poprzednich okresach ubezpieczenia.

Obowiązki Ubezpieczającego § 12

1. Ubezpieczony zobowiązany jest do złożenia wniosku do właściwego organu o wydanie decyzji o zwrocie zabezpieczenia roszczeń w formie polisy ubezpieczeniowej:
 - 1) jeżeli właściwy organ odmówił wydania zezwolenia na zbieranie odpadów lub zezwolenia na przetwarzanie odpadów;
 - 2) jeżeli zezwolenie na zbieranie odpadów lub zezwolenie na przetwarzanie odpadów wygaśnięto z powodu, o którym mowa w art. 48 pkt 4) ustawy o odpadach, albo
 - 3) w przypadku wykonania przez Ubezpieczonego posiadacza odpadów wszystkich obowiązków związanych z usunięciem oraz zagospodarowaniem odpadów i usunięciem szkód w środowisku.
2. W przypadku zawarcia umowy na cudzy rachunek Ubezpieczający powinien umożliwić Ubezpieczonemu zapoznanie się z informacjami wynikającymi z umowy ubezpieczenia dotyczącymi przesłanek wypłaty odszkodowania i innych świadczeń oraz ograniczeń i wyłączeń odpowiedzialności TUZ Ubezpieczenia uprawniających do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia.

§ 13

1. Ubezpieczający zobowiązany jest podać do wiadomości TUZ Ubezpieczenia wszystkie znane sobie okoliczności, o które TUZ Ubezpieczenia zapytywał w formularzu ubezpieczenia albo przed zawarciem umowy w innych pismach. Jeżeli Ubezpieczający zawiera umowę przez przedstawiciela, obowiązek ten ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane.
2. Ubezpieczający w czasie trwania umowy ubezpieczenia obowiązany jest niezwłocznie zgłaszać TUZ Ubezpieczenia wszelkie zmiany okoliczności, które mogą mieć wpływ na zwiększenie prawdopodobieństwa wystąpienia wypadku ubezpieczeniowego, o które TUZ Ubezpieczenia zapytywał w formularzu ubezpieczenia albo innych pismach przed zawarciem umowy ubezpieczenia.
3. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek obowiązki określone w ust. 1 i 2 niniejszego paragrafu spoczywają zarówno na Ubezpieczającym, jak i na Ubezpieczonym, chyba że Ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek.
4. TUZ Ubezpieczenia nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ust. 1-3 niniejszego paragrafu nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do naruszenia ust. 1, 2 lub 3 niniejszego paragrafu doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że zdarzenie przewidziane umową i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.
5. Ubezpieczający obowiązany jest do:

- 1) przestrzegania powszechnie obowiązujących przepisów mających na celu zapobieganie powstaniu wypadku ubezpieczeniowego;
- 2) przestrzegania zaleceń wydanych przez TUZ Ubezpieczenia oraz usunięcia w wyznaczonym terminie nieprawidłowości mogących skutkować wystąpieniem szkód w środowisku lub wydaniem decyzji w trybie art. 47 ust. 2 lub art. 26 ust. 2 ustawy o odpadach, do którego usunięcia pisemnie zobowiązało go TUZ Ubezpieczenia (zalecenia);
- 3) umożliwienia przedstawicielowi TUZ Ubezpieczenia podjęcia czynności niezbędnych do oceny ryzyka, w tym udzielenia pomocy przy oględzinach miejsca ubezpieczenia zarówno przed zawarciem, jak i w trakcie trwania umowy ubezpieczenia oraz po zakończeniu okresu ubezpieczenia, jeżeli czynności te są niezbędne do prawidłowego rozpatrzenia roszczenia o pokrycie kosztów wykonania zastępczego.
6. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek postanowienia ust. 5 niniejszego paragrafu stosuje się również do Ubezpieczonego, chyba że Ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek.
4. W przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, powiadomienie o wystąpieniu zaistnienia roszczenia o pokrycie kosztów wykonania zastępczego, o którym mowa ust. 1 pkt 1 niniejszego paragrafu, może zgłosić również Ubezpieczony albo jego spadkobiercy. W tym przypadku spadkobierca jest traktowany tak jak uprawniony z umowy ubezpieczenia.
5. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek postanowienia ust. 1-4 niniejszego paragrafu stosuje się również do Ubezpieczonego, chyba że Ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek.

Ustalenie wysokości odszkodowania**§ 15**

Wysokość odszkodowania ustalana jest w oparciu o wysokość poniesionych kosztów wykonania zastępczego.

Dokumenty niezbędne do wypłaty odszkodowania**§ 16**

- Postępowanie w przypadku wystąpienia kosztów wykonania zastępczego**
- § 14**
1. W razie zdarzenia mogącego skutkować powstaniem odpowiedzialności TUZ Ubezpieczenia z tytułu zawartej umowy ubezpieczenia na podstawie niniejszych OWU, tj. wydania decyzji właściwego organu prowadzącego egzekucję orzekającą o przeznaczeniu środków z zabezpieczenia roszczeń ustanowionego na pokrycie kosztów wykonania zastępczego na podstawie art. 48a ust. 17 ustawy o odpadach, Ubezpieczający obowiązany jest:
 - 1) do powiadomienia TUZ Ubezpieczenia niezwłocznie, nie później niż w ciągu 7 dni od wystąpienia takiego zdarzenia lub uzyskania o tym informacji;
 - 2) do zezwolenia TUZ Ubezpieczenia na dokonywanie czynności niezbędnych do ustalenia okoliczności powstania szkody i jej rozmiaru oraz udzielenia w tym celu pomocy i wiarygodnych wyjaśnień, a także okazania i przekazania dowodów i dokumentów odpowiednich do stanu rzeczy;
 - 3) do zabezpieczenia możliwości dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za wystąpienie wypadku ubezpieczeniowego.
 2. Ubezpieczający zobowiązany jest niezwłocznie poinformować TUZ Ubezpieczenia o wszczęciu postępowania, które może skutkować wystąpieniem wypadku ubezpieczeniowego, przekazać wszelkie materiały i informacje wskazane przez TUZ UBEZPIECZENIA oraz zastosować się do uzasadnionych wytycznych TUZ Ubezpieczenia w ramach postępowania.
 3. Skutki braku powiadomienia TUZ Ubezpieczenia o zaistnieniu roszczenia o pokrycie kosztów wykonania zastępczego nie następują, jeżeli TUZ Ubezpieczenia w terminie wyznaczonym do zawiadomienia otrzymał wiadomość o okolicznościach, które należało podać do jego wiadomości.
- Wypłata odszkodowania**
- § 17**
1. TUZ Ubezpieczenia wypłaca odszkodowanie na podstawie uznania roszczenia Uprawnionego z umowy ubezpieczenia w wyniku własnych ustaleń dokonanych w postępowaniu dotyczącym określenia stanu faktycznego zdarzenia, zasadności zgłoszonych roszczeń, wysokości odszkodowania, zawartej z Uprawnionym ugody lub prawomocnego orzeczenia sądowego.
 2. Odszkodowanie wypłacane jest w ciągu 30 dni od daty zawiadomienia o wypadku ubezpieczeniowym.
 3. Jeżeli wyjaśnienie okoliczności potrzebnych do ustalenia odpowiedzialności ubezpieczeniowej TUZ Ubezpieczenia lub wysokości odszkodowania w terminie określonym w ust. 2 niniejszego paragrafu okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, jednakże bezsporną część odszkodowania TUZ Ubezpieczenia wypłaca w terminie określonym w ust. 2 niniejszego paragrafu.
 4. Jeżeli w terminach określonych w ust. 2-3 niniejszego paragrafu, TUZ Ubezpieczenia nie wypłaci odszkodowania, zawiadamia na piśmie osobę zgłaszającą roszczenie oraz Ubezpieczonego,

w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek.

5. Jeżeli odszkodowanie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości niż określona w zgłoszonym roszczeniu, TUZ Ubezpieczenia informuje o tym na piśmie:
 - 1) osobę występującą z roszczeniem oraz
 - 2) Ubezpieczonego, w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie – wskazując na okoliczności oraz na podstawę prawną uzasadniające całkowitą lub częściową odmowę wypłaty świadczenia. Informacja ta zawiera pouczenie o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej.
6. Jeżeli Ubezpieczający lub Uprawniony z umowy ubezpieczenia nie zgadza się z odmową zaspokojenia roszczeń lub ustaloną wysokością odszkodowania, może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy przez TUZ Ubezpieczenia z siedzibą w Warszawie.
7. Ubezpieczającemu, Ubezpieczonemu lub Uprawnionemu z umowy ubezpieczenia przysługuje prawo dochodzenia swoich roszczeń przed sądem według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sądem właściwym dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia, niezależnie od prawa żądania ponownego rozpatrzenia sprawy przez TUZ Ubezpieczenia.

Roszczenia regresowe

§ 18

1. Z dniem wypłaty odszkodowania na TUZ Ubezpieczenia przechodzi roszczenie Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za wystąpienie konieczności poniesienia kosztów wykonania zastępczego wynikających z decyzji, o których mowa w § 3 ust. 1 niniejszych OWU Ubezpieczający lub Ubezpieczony jest zobowiązany udzielić wszelkiej pomocy, w szczególności udzielić wszystkich niezbędnych informacji oraz przekazać wszystkie posiadane dokumenty niezbędne TUZ Ubezpieczenia do dochodzenia roszczeń regresowych. Ponadto jest on zobowiązany do skutecznego zabezpieczenia wszelkich innych dostępnych możliwości dochodzenia praw TUZ Ubezpieczenia.
2. Jeżeli nie umówiono się inaczej z dniem zapłaty odszkodowania przez TUZ Ubezpieczenia roszczenie Ubezpieczonego wobec osoby trzeciej odpowiedzialnej za wystąpienie konieczności poniesienia kosztów wykonania zastępczego wynikających z decyzji, o których mowa w § 3 ust. 1 niniejszych OWU przechodzi z mocy prawa na TUZ Ubezpieczenia do wysokości zapłaconego odszkodowania, a jeżeli TUZ Ubezpieczenia pokrył tylko część szkody Ubezpieczonemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniem TUZ Ubezpieczenia.

Reklamacje i Skargi

§ 19

1. Reklamacja albo Skarga może być złożona w każdej jednostce TUZ Ubezpieczenia obsługującej Klienta.
2. Reklamacja albo Skarga może być złożona:
 - 1) na piśmie:
 - a) w postaci papierowej:
 - i. osobiście w siedzibie TUZ Ubezpieczenia lub w innej jednostce TUZ Ubezpieczenia obsługującej Klienta,
 - ii. przesyłką pocztową wysłaną na adres siedziby TUZ Ubezpieczenia lub innej jednostki TUZ Ubezpieczenia obsługującej Klienta,
 - b) w postaci elektronicznej:
 - i. z wykorzystaniem środka komunikacji elektronicznej, w szczególności wysłana na adres: reklamacje@tuz.pl lub wysłana poprzez formularz umieszczony na stronie internetowej www.tuz.pl;
 - ii. albo wysłana na adres TUZ Ubezpieczenia do doręczeń elektronicznych, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, wpisany do bazy adresów elektronicznych, o której mowa w art. 25 tej ustawy,
 - 2) ustnie:
 - a) telefonicznie na numer: (+48) 22 327 60 60,
 - b) osobiście do protokołu podczas wizyty Klienta w siedzibie TUZ Ubezpieczenia lub w innej jednostce TUZ Ubezpieczenia obsługującej Klienta;
3. W celu sprawnego przeprowadzenia procesu rozpatrywania Reklamacji albo Skargi, Reklamacja albo Skarga powinna zawierać w szczególności:
 - 1) imię i nazwisko (nazwa) Klienta,
 - 2) adres zamieszkania (siedziby) Klienta lub adres do korespondencji oraz numer telefonu kontaktowego,
 - 3) numer polisy lub numer szkody lub numer sprawy jeżeli taki został nadany.
4. Na żądanie Klienta TUZ Ubezpieczenia potwierdza fakt otrzymania Reklamacji albo Skargi w sposób uzgodniony z Klientem.
5. Odpowiedź na Reklamację albo Skargę, powinna być udzielona bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie 30 dni od dnia otrzymania Reklamacji albo Skargi. Do zachowania terminu wystarczy wysłanie odpowiedzi przed jego upływem.
6. W szczególnie skomplikowanych przypadkach, uniemożliwiających rozpatrzenie Reklamacji albo Skargi i udzielenie odpowiedzi w terminie, o którym mowa w ust. 5, TUZ Ubezpieczenia powinno przekazać Klientowi, który wystąpił z Reklamacją albo skargą, informację w której:

- 1) wyjaśni przyczynę opóźnienia,
 - 2) wskaże okoliczności, które muszą zostać ustalone dla rozpatrzenia sprawy,
 - 3) określi przewidywany termin rozpatrzenia Reklamacji albo Skargi i udzielenia odpowiedzi, który nie może przekroczyć 60 dni od dnia otrzymania Reklamacji albo Skargi.
7. TUZ Ubezpieczenia rozpatruje Reklamację albo Skargę i udziela Klientowi odpowiedzi na piśmie:
- 1) w postaci elektronicznej – w przypadku gdy Reklamacja albo Skarga została złożona przez Klienta na piśmie w postaci elektronicznej, chyba że Klient wniósł o udzielenie odpowiedzi na piśmie w postaci papierowej;
 - 2) w postaci papierowej – w przypadku gdy Reklamacja albo Skarga została złożona przez Klienta na piśmie w postaci papierowej, chyba że Klient wniósł o udzielenie odpowiedzi na piśmie w postaci elektronicznej;
 - 3) w postaci papierowej albo elektronicznej, zgodnie z wnioskiem Klienta – w przypadku gdy Reklamacja albo Skarga została złożona przez Klienta ustnie.
8. W przypadku, o którym mowa w ust. 7 pkt 1, odpowiedź jest udzielana:
- 1) z wykorzystaniem środka komunikacji elektronicznej, za pomocą którego Klient złożył Reklamację albo Skargę, albo innego wskazanego przez Klienta środka komunikacji elektronicznej – w przypadku gdy Reklamacja albo Skarga została złożona przez Klienta z wykorzystaniem środka komunikacji elektronicznej;
 - 2) na adres Klienta do doręczeń elektronicznych, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, wpisany do bazy adresów elektronicznych, o której mowa w art. 25 tej ustawy – w przypadku gdy Reklamacja albo Skarga została wysłana przez Klienta na adres do doręczeń elektronicznych.
9. TUZ Ubezpieczenia podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.
3. Prawem właściwym dla umowy ubezpieczenia zawartej na podstawie niniejszych OWU jest prawo polskie.
 4. Spór między klientem a TUZ Ubezpieczenia może być zakończony w drodze pozasądowego postępowania w sprawie rozwiązywania sporów między klientem a TUZ Ubezpieczenia, prowadzonego przez Rzecznika Finansowego: adres strony internetowej Rzecznika Finansowego: www.rf.gov.pl.
 5. Przez klienta, o którym mowa w ust. 5 niniejszego paragrafu rozumie się osobę fizyczną będącą Ubezpieczającym, Ubezpieczonym, uposażonym lub uprawnionym z umowy ubezpieczenia.
 6. Ubezpieczający zobowiązany jest poinformować TUZ Ubezpieczenia o zmianie adresu bądź siedziby w jednej z form wskazanych w ust. 1 niniejszego paragrafu.

§ 21

OWU zostały zatwierdzone uchwałą Zarządu TUZ Ubezpieczenia nr. U/9/2026 z dnia 21 stycznia 2026 r. i mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych od dnia 13 lutego 2026 r.

Postanowienia końcowe

§ 20

1. Wszelkie zawiadomienia i oświadczenia w związku z umową ubezpieczenia powinny być składane na piśmie, lub w inny uzgodniony przez strony umowy sposób.
1. Powództwo o roszczenia wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sądem właściwym dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpiezonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
2. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów